

Kiepert en de toverwolk

Auteur: Jan Kuipers

Illustraties: Hanneke Kools

L E E S								
L	Leeservaring							
	A	B	C	D	E	F	G	H
A	AVI							
	1	2	3	4	5	6	7	8
T	Thema							
	tovenaars							

Toegekend door KPC Groep te 's-Hertogenbosch

Aanvulling op Leeslatthema's: tijdsbeleving

Genre: fantasie

Aantal bladzijden: 88

1 Korte inhoud

Er ligt sneeuw op straat en Kiepert kan het niet laten: hij gooit een sneeuwbal naar een oude man. Dat blijkt echter een tovenaars te zijn die Kiepert betovert met het rijmpje:

*'Bij elke klokslag krijg je er een rimpel bij,
na zeven keer zeven slagen
ben je voor eeuwig van mij!'*

De tijd heeft Kiepert dus te pakken, hij verouderd razendsnel. Zijn moeder stuurt hem naar Jacobus de klokkenmaker, in de hoop dat die een oplossing weet. Jacobus kent de tovenaars Jokum-Akum, en bedenkt ook een mogelijke oplossing. Zijn nicht Bibibi, op het eiland Omfale, weet alles van de tijd en kan vast in een handomdraai zijn rimpels weg krijgen. Kiepert weet niet waar het eiland zich bevindt en daarom biedt Jacobus aan om mee te gaan. En zo begint hun spannende tocht, want lukt het om geen enkele klok te horen slaan?

De lezer maakt ondertussen ook kennis met de Salamanderclub, een club van giftige, vreemde wolken, waarvan Jokum-Akum ook lid is. Hij kan nog naar de aarde als tovenaars, maar ook in de lucht hangen als gifwolk. Hij heeft de taak Kiepert ook bij de wolken te brengen om zo wraak te nemen voor het gooien van de sneeuwbal.

Kiepert en Jacobus maken op hun reis ondertussen kennis met bijzondere figuren: de zwartkijker bijvoorbeeld, in een land zonder kleuren. Ze duiken zijn schuurtje in om te ontsnappen aan de Jokum-Akum wolk die boven hen hangt. Ze ontmoeten Adalie en Olaf, rondreizende oude hippies, die de wolk kunnen verjagen door een regenlied te zingen. Ze reizen verder in het busje van Adalie en Olaf en komen zo samen bij keizer Karolus, die Kiepert maar zenuwachtig maakt met zijn gepraat over tijd en die een aanval van agressie krijgt doordat de gifwolk zich op hem stort. Bij die aanval sneuvelt de bus van Adalie en Olaf. Zij worden door de keizer tot ministers benoemd en

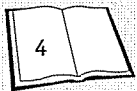
Kiepert en Jacobus nemen afscheid. Via het duistere, scheve pad reizen ze dan verder. Ze komen uit bij een man in een hokje: de witkijker; hij zorgt ervoor dat er altijd sneeuw op de bergen ligt. Gelukkig zijn ze dan bijna bij het eiland Omfale waar Bibibi in een klokhuis woont. Kiepert heeft al een hele hoop rimpels gekregen, en heeft nog maar weinig tijd te gaan. Maar tijdens het laatste stukje van de reis, een tocht in een roeibootje, krijgt de Jokum-Akum wolk Kiepert toch nog te pakken. Gelukkig kan niet Bibibi de tijd terugdraaien en valt Kiepert weer uit de lucht en zijn Jokum-Akum en de andere leden van de Salamanderclub verslagen door het water.

2 Villa-aspecten

2a Inleidend tekstje

(De teksten met een grijze achtergrond komen uit het boek. De paginanummers staan erbij.)

Kiepten en de toverwolk wordt ingeleid met de volgende tekst:

Je bent betoverd. Er zal iets vreselijks met je gaan gebeuren. Hoe kom je van de betovering af? Is er iemand die jou kan helpen? Kun je tovenaars wel ontlopen? Je wordt bang. Of valt er toch nog wat te lachen?

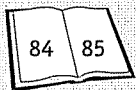
Laat de kinderen de tekening en de tekst nog eens bekijken en lezen. Passen ze goed bij elkaar? Wat geeft de kinderen meer zin om aan het boek te beginnen: de tekst of de tekening?

Hoe kijken de man en het jongetje? En wat is het wat ze zien?

Leggen de kinderen meteen de link met de titel? Wie van de twee personen op de illustratie is Kiepten, denken ze? Waarom denken ze dat?

Is in kinderboeken de hoofdpersoon meestal een kind? Of ook wel eens een volwassene?

2b Villa Alfabet

Taalkamer

Jokum-Akum is nu eenmaal geen tovenaar van de koude grond.

Jacobus gaat een beetje glimmen van opwindning.

En de klokkenwinkel van Jacobus is óók geen vetpot.

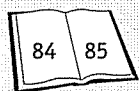
Een ijsskoude rilling loopt over Kieptens rug.

Nog een paar slagen, dan ben ik er gloeiend bij.

Denk eens na over de betekenis van deze zinnen.

Begrijpen de kinderen de uitdrukkingen 'van de koude grond', '... is ook geen vetpot'. Valt de kinderen ook wat op aan deze zinnen? Hoe maakt de schrijver de zinnen 'mooi'? Kun je als lezer beter begrijpen wat de schrijver bedoelt door woorden als 'ijskoud', 'gloeïend erbij', 'glimmen' van opwinding? Als de schrijver niet deze woorden had gebruikt maar gewone woorden als: heel erg, of het speciale woord had weggelaten, wat gebeurt er dan met de zinnen?

De 'even-alleen-zijn'-kamer

Zinnen uit het boek:

'Maar ja, bakstenen en golfplaten branden niet. Ik heb ook nooit geluk.'

'Wat een geluk dat we elkaar hebben ontmoet.'

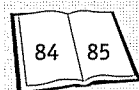
Wat betekent geluk voor jou?

De eerste zin is te vinden op bladzijde 26. De zwartkijker beklaagt zich dat niet alles is afgebrand, nu zit hij nog steeds te piekeren en zich zorgen te maken. Het is een onverwachte wending, als iemand roept dat hij geen geluk heeft als de zaak niet afbrandt. Wat vinden de kinderen van de opmerking van de zwartkijker? Kunnen ze hem begrijpen, of vinden ze hem een aansteller?

De tweede zin wordt uitgesproken door keizer Karolus (blz. 60). Hij ziet in wezen het leven van de vrolijke kant: de bus van Adalie en Olaf is net verwoest, maar hij benoemt ze tot minister en ziet de regendans goed van pas komen voor zijn bomen: wat een geluk dat we elkaar hebben ontmoet!

Wat denken de kinderen, zouden Adalie en Olaf er ook zo over denken?

Uit de twee zinnen blijkt al hoe verschillend mensen denken over geluk. Wat antwoorden de kinderen zelf op de vraag?

Toekomstzolder

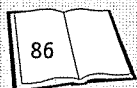
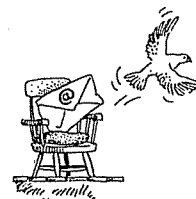
Denk jij dat Kiepert en in de toekomst nog een keer terug zal gaan naar het eiland van Omfale? Zou hij dan ook iets aan de tijd willen veranderen?

De kinderen kunnen natuurlijk een aantal argumenten voor hun antwoord geven. Misschien wil Kiepert nooit meer terug, heeft hij genoeg gekregen van alles wat maar met 'tijd' te maken heeft. Maar vaak gaan mensen toch terug naar plaatsen waar ze iets bijzonders beleefd hebben, en dat is hier zeker aan de hand.

Misschien wil hij ook nog wel eens aan zijn moeder laten zien, waar het avontuur zich heeft afgespeeld, of Bibibi nog eens bedanken.

Jan Kuipers schreef aan de lezers van *Kiepert en de toverwolk* deze e-mail:

Van: villa@maretak.nl

Aan: <alle lezers van 'Kiepert en de toverwolk'>

Verhalen vertellen is belangrijk.

Wie een verhaal bedenkt, mag zonder kaartje in een trein gaan zitten – een trein die je zelf hebt bedacht. Zo'n trein reist naar elke plek waar je toevallig zin in hebt.

Het kan ook een onderzeeër wezen, of een ruimteschip, op weg naar planeten die nog verzonnen moeten worden.

In ons huis vroeger was een ouderwetse houten trap met een stevige leuning. Als ik beneden speelde, verbeeldde ik me dat er bovenaan de trap een hele stad was. De 'bovenstad' heette die. Er woonden mensen die ik zelf had verzonnen en die allerlei avonturen beleefden.

Als je in een verhaal naar een plek reist, maakt het niet veel uit of die plek nu écht bestaat of niet. In het verhaal is hij immers echt genoeg!

Je kunt ook naar elke tijd reizen. Naar héél vroeger, of naar een verre toekomst. Je ontmoet daar de raarste figuren, leuke en akelige.

Tijd is trouwens een raar iets. Soms lijkt het alsof een minuut een uur duurt.

In de wachtkamer van de tandarts bijvoorbeeld. Maar een leuke middag of een verjaardagsfeest vliegt vaak voorbij als een kwartiertje.

En de klok? Die tikt onverstoort door, alsof elke seconde en elke minuut hetzelfde is als alle vorige.

In 'Kiepert en de toverwolk' gaat het óók over de tijd. En over klokken. En over leuke en akelige types. En over een vreemde reis naar een eiland, waar de tijd anders geregeld wordt.

Nou ja, al die klokken moet je niet altijd geloven...

Jan Kuipers

Als u met de lezer over de e-mail wilt praten, kunnen de volgende aspecten aan de orde komen:

Verhalen vertellen is belangrijk.

Zijn de kinderen het hiermee eens? Waarom vinden ze verhalen belangrijk? Jan Kuipers vervolgt dan zijn e-mail met de opmerking: *Wie een verhaal bedenkt, mag zonder kaartje in de trein zitten.* Hadden de kinderen zo'n vervolg verwacht? Maakt de eerste alinea duidelijk waarom Jan Kuipers verhalen belangrijk vindt? Om van te leren? Om van te genieten? Om van alles mee te maken?

Jan Kuipers vertelt hoe hij zelf vroeger speelde, en dan zelfs een hele stad bedacht. Herkennen de kinderen zo'n fantasiespel? Hebben ze zelf ook zo'n fantasiespel waar ze

eindeloos mee bezig kunnen zijn? Willen ze er iets over vertellen? Wat is zo leuk als je zelf een fantasiespel hebt? Is het ook makkelijk omdat je het altijd kunt spelen? Is het leuk omdat je zelf de baas bent? Is het spannend maar niet te spannend omdat je alles zelf mag weten?

Zo'n fantasiespel kan heel echt zijn. Net zoals Jan Kuipers zegt: *Het maakt niet uit of een plek bestaat of niet. In het verhaal is hij immers echt genoeg.* Naar welke plek en naar welke tijd zouden de kinderen graag reizen?

In *Kieperden en de toverwolk* speelt de tijd een grote rol. In zijn e-mail komt Jan Kuipers daar op terug:

Tijd is trouwens een raar iets. Soms lijkt het alsof een minuut een uur duurt. In de wachtkamer van de tandarts bijvoorbeeld. Maar een leuke middag of een verjaardagsfeest vliegt vaak voorbij als een kwartiertje.

Herkennen de kinderen dit? Wat vinden zij op school lang duren en welke lessen vliegen voorbij? Hoe zou dat toch komen dat tijd niet altijd even lang duurt? Hoe lang duurt een vakantie? En hoe lang duurt het wachten tot je jarig bent?

En de klok? Die tikt onverstoort door, alsof elke seconde en elke minuut hetzelfde is als alle vorige.

Vinden de kinderen ook dat de klok tikt alsof elke seconde en elke minuut hetzelfde is? Is dat ook echt zo volgens de kinderen?

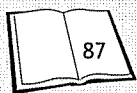
2c Vragen naar aanleiding van de Villaatjes

Na de hoofdstukken 3, 8, 9, 11 en 13 staan in het boek de Villaatjes afgedrukt. De vragen die daarbij horen en achter in het boek staan, zijn hieronder weergegeven.

Als u met de kinderen over het boek praat nadat ze het hebben uitgelezen, neem dan een selectie uit de vragen met hen door. Laat in eerste instantie de kinderen kiezen over welke vragen ze willen praten. Vraag dóór als er niet zo veel uitkomt. Vraag vooral weer naar eigen ervaringen en gevoelens in situaties die de kinderen zelf hebben meegemaakt.

U kunt er ook voor kiezen om de vragen meteen te bespreken als de hoofdstukken waarop de vragen betrekking hebben, gelezen zijn.

Het is bij het beantwoorden van de vragen onbelangrijk of het kind een 'goed antwoord' geeft. Vaak is niet duidelijk wat een correct antwoord is. Bovendien is het overdenken van de vraag het belangrijkste.

Vraag na hoofdstuk 3, bladzijde 17

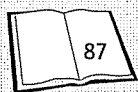
1 'Maar stel je voor dat de klokken op Aarde ineens niet meer zouden slaan,' roept de derde stem ongerust.

Als de klokken niet meer slaan, staat de tijd stil. Hoe zou jij het vinden om niet ouder te worden?

Oud worden speelt in dit boek een belangrijke rol. Kieperden veroudert zichtbaar bij elke slag van een klok. Laat de kinderen eerst eens nadenken wat ze ervan zouden vin-

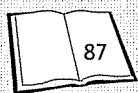
den als ze niet ouder zouden worden, en vervolgens wat er zou gebeuren als je zo snel oud wordt als Kiepert en.

Vraag na hoofdstuk 8, bladzijde 52

- 1 'Keizer Karolus zegt: 'ik wil dat jullie voor me buigen!' Hoe belangrijk vindt keizer Karolus zichzelf eigenlijk?

De keizer vindt zichzelf belangrijk, omdat een keizer nu eenmaal belangrijk is! Het bos is van hem en de mensen zijn van hem, het zijn onderdanen. Maar de onderdanen zijn niet erg onder de indruk van de keizer. Ze willen het spelletje wel meespelen, maar giechelen ondertussen rustig om hem.

Vragen na hoofdstuk 9, bladzijde 61

- 1 Hoe stel jij je een vriendelijk bos voor? En een naargeestig bos?

Wat zegt het woord naar-geestig? Welke associaties krijgen de kinderen als ze over die twee woorden nadenken? Zouden er in vriendelijk bossen andere wezens wonen dan in een naargeestig bos?

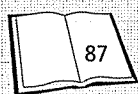
- 2 'Goed jongens,' zegt Adalie dan, 'het was gezellig maar aan alles komt een eind.'

Ben jij het daarmee eens?

'Maar aan alles komt een eind' is een doodoener, vaak gebruikt op momenten als er niets of weinig meer te zeggen valt. Waarom zou Adalie dat juist op dit moment zeggen? Kennen ze zelf ook uitdrukkingen die vaak gezegd worden bij een afscheid?

- 3 Kiepert en schaamt zich voor z'n rimpelgezicht en hij kleurt dieprood, maar hij weet dat Olaf het goed bedoelt. Kan jij je een moment herinneren dat je je zo geschaamd hebt dat je er rood van werd?

Vraag de kinderen of ze zich wel eens geschaamd hebben voor hun uiterlijk, om iets wat ze aan moesten trekken of om iets dat niet te veranderen valt. Kiepert en kan er niets aan doen, en toch schaamt hij zich. Wat vinden de kinderen daarvan?

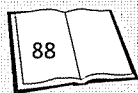
Om over na te denken na hoofdstuk 11, bladzijde 74

- 1 Vind jij het niet vreemd dat Jacobus en Kiepert en niet meer weten hoe zij op het pad gekomen zijn? En dat zij ook niet meer weten of het er warm of koud was? Zouden ze het gedroomd hebben?

Op bladzijde 70 wordt als reden gegeven: 'Sommige paden zijn zó krom, dat je ze meteen weer vergeet.' Wat vinden de kinderen van die reden? Vinden ze het logisch klinken?

Kunnen ze nog andere 'oplossingen' bedenken dan dromen?

Vraag na hoofdstuk 13, bladzijde 83

1 'Nee waar het om gaat is wraak! Wij van de Salamander Club moeten ons nog steeds wreken!'

Wat betekent wraak? Vind jij het een goed idee om wraak te nemen op iemand?

Een licht vergrijp, het gooien van een sneeuwbal, heeft ingrijpende gevolgen in dit verhaal: de tovenaars willen Kiepert en te pakken krijgen en eeuwig pesten en treiteren. Vinden de kinderen dat eerlijk? Zijn er gebeurtenissen waarbij kinderen het wel eerlijk vinden dat er wraak genomen wordt?

Wat is het verschil tussen wraak nemen, iemand terugpesten, iemand iets betaald zetten?

Doen de kinderen het zelf ook wel eens? Of zouden ze graag eens wraak willen nemen op iemand, maar durven ze het niet? Waarom niet?

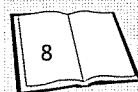
Geeft wraak nemen een goed gevoel? Altijd?

3 Extra verdieping

3a Praten over taal en gevoel

De volgende fragmenten kunnen aanleiding zijn om verder te praten over bepaalde aspecten van het verhaal.

De tijd speelt een grote rol in dit verhaal, met het begrip tijd wordt ook gespeeld:

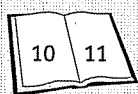

'Jongen jongen,' jammert ze, 'de tijd heeft je te pakken!'

'Je moet naar Jacobus,' zegt ze, 'Jacobus de oude klokkenmaker, die weet alles van de tijd. (...) Je hebt geen seconde te verliezen.'

Wat stellen de kinderen zich voor bij een zin als: de tijd heeft je te pakken? Tijd wordt hier voorgesteld als iets concreets, dat je vast kunt pakken. Wat zou er kunnen gebeuren?

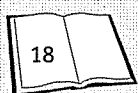
Ook in het tweede citaat (je hebt geen seconde te verliezen) lijkt het alsof mensen tijd kunnen vastpakken. Ze kunnen er iets van verliezen. Kun je slordig met tijd omgaan, je tijd vermorsen?

'Ben je vaak te laat thuis, of juist te vroeg? Is je tijd te langzaam of te snel?

Problemen hebben met tijd: te vroeg, te laat ergens zijn. Herkennen de kinderen dat? Zijn het vaak dezelfde kinderen die bijvoorbeeld te laat komen op school? En zijn het altijd dezelfde kinderen die als eerste op het schoolplein staan? Hoe zou dat komen? Ligt dat aan de tijd die te langzaam of te snel is?

Wat zou de juf of de meester zeggen, als je zegt dat je er niets aan kunt doen dat je te laat bent omdat de tijd te snel gaat?

'De mensen willen geen ouderwetse klokken meer,' zegt Jacobus, 'ze hebben veel te veel haast, dat houden die oude klokken gewoon niet bij. Tegenwoordig hebben ze horloges, de mensen, wegwerphorloges met een batterij!'

Dat laatste zegt hij met een vies gezicht.

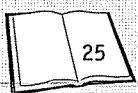
Heeft Jacobus gelijk: hebben de mensen te veel haast gekregen zodat oude klokken het niet meer bij kunnen houden? Begrijp je waarom hij dat zo zegt? En waarom zou een oude klokkenmaker een vies gezicht trekken als hij praat over wegwerphorloges met een batterij?

Hebben de kinderen zelf nog een oude klok thuis, of hebben hun grootouders misschien nog een 'ouderwetse' klok die opgewonden moet worden?

Weten de kinderen hoe 'oude' klokken of 'oude' horloges werken? Misschien kunnen ze dat uitzoeken. Een aantal kinderen zal het fascinerend vinden om een oud uurwerk van binnen te zien; ontdekken hoe de radertjes met elkaar in verbinding staan en uitzoeken waarom en wat er opgewonden moet worden.

Op hun reis ontmoeten Kiepert en Jacobus bijzondere personen.

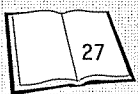
Bij de Zwartkijker (kennen de kinderen dat begrip?) is er geen kleur meer te bekennen:

Er is daar geen bruin meer, geen wit of blauw of groen, alles is grijs of zwart.

'Dit raam is kleurenblind,' fluistert Kiepert.

Wat vinden de kinderen van het landschap bij de Zwartkijker? Kunnen ze zich een wereld zonder kleuren voorstellen? Zouden ze daar zelf ook somber van worden?

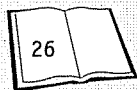
'Die Zwartkijker is zo somber dat hij de hele omgeving ontkleurt,' zegt Jacobus, 'niks kan hier meer bloeien, daarom zie je ook geen nieuwe boompjes tussen de stompen!'

De Zwartkijker is dus niet somber geworden omdat hij in een sombere omgeving woont, maar de omgeving is somber geworden door de Zwartkijker. De manier waarop je naar

buiten kijkt, maakt de wereld dus kleuriger. Je eigen humeur beïnvloedt wat je ziet. Herkennen de kinderen dat? Zijn er mensen die altijd mopperen en daardoor de leuke dingen niet meer zien?

Een dichtregel luidt: 'Als je goed om je heen kijkt, zie je dat alles gekleurd is'. Vinden ze dat een toepasselijke regel voor de Zwartkijker?

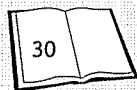
De Zwartkijker bekijkt het gezicht van Kiepten.

'Je bent oud vóór je tijd,' zegt hij dan, 'je boft maar! Zo sla je een heel leven over, dat is toch fijn? Al die jaren van gepieker en zorgen in één klap voorbij, allemaal dankzij de Salamder Club!'

Kiepten opent driftig z'n mond, maar Jacobus trekt hem opzij.

De Zwartkijker vindt het een fijn idee om het leven over te slaan. Wat vinden de kinderen daarvan? Kiepten opent driftig z'n mond, om iets te gaan zeggen. Zou Kiepten het eens zijn met de Zwartkijker? Wat zou hij hebben willen zeggen? En wat zouden de kinderen zelf tegen de Zwartkijker willen zeggen?

De volgende bijzondere ontmoeting is met het echtpaar Adalie en Olaf, die muziekmakend op een kleedje naast een oude bus zitten.

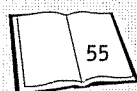

De vrouw heeft een dik vest aan en een lange, paarse jurk met grote vlinders en bloemen. Ze draagt sandalen en een bril. De fluit ligt nu in haar schoot.

Wat denken de kinderen over deze mensen? Zouden het ook zwartkijkers zijn? Kun je snel aan de buitenkant aan iemand zien hoe iemand is? Hebben vrolijke mensen vaak vrolijke kleren aan, saaie mensen saaie kleren enz.? Wat voor soort kleren trekken de kinderen zelf graag aan? Kan dat per dag verschillen? En als ze een sombere bui hebben en hun lievelingskleren aantrekken, voelen ze zich dan beter?

Adalie en Olaf maken samen muziek. Beïnvloedt muziek ook je humeur? Kun je vrolijk worden als je naar vrolijke muziek luistert ook al ben je eerst somber? En kan muziek je ook somber maken?

Olaf maakt zelf ook de tekst van een lied:

'Groene wolk – valse kolk – tovenaars – hallef gaar,' mompelt hij zangerig. Z'n lied is nog lang niet klaar, dat is wel duidelijk.

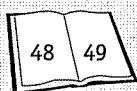
Waarom is dat zo duidelijk? Zou het wel een mooi lied kunnen worden, denken de kinderen? Kunnen ze Olaf een handje helpen en er wat regels bij maken?

Samen met het echtpaar Adalie en Olaf ontmoeten Kiepten en Jacobus dan 'een keizer vol roest'. Wat dachten de kinderen toen ze hoofdstuktitel lazen? Hadden ze enig

idee waar die titel op sloeg? Vinden ze het leuk bedacht van de schrijver? Waarom?

In dit hoofdstuk staan meer grappige zaken en onverwachte wendingen:

‘Vroeger was mijn rijk zó groot dat de zon er nooit onderging, nu heb ik alleen dit bos nog, omdat niemand anders het wil hebben.’

‘Bent u echt een keizer?’ vraagt Kiepertien.

‘Jawel rimpeljongen,’ zegt de ridder, ‘hier is het bewijs.’ Hij grabbelt in zijn zadeltas en haalt iets te voorschijn. Hij gooit het naar Kiepertien, die vangt het handig op. Het is een rond, hard broodje.

‘Klopt,’ zegt Kiepertien, ‘dit is een keizersbroodje.’

Begrijpen de kinderen dat een rijk zo groot kan zijn dat de zon er nooit onderging? De keizer geeft dan vervolgens aan dat zijn rijk nu alleen nog maar bestaat uit een bos, dat niemand anders wil hebben.

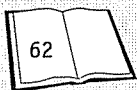
Vinden de kinderen dat zielig? Maakt de keizer een zielige indruk?

Waarom zou Kiepertien niet geloven dat Karolus echt een keizer is? Hadden ze verwacht dat de keizer het zou bewijzen met een broodje? En wat vinden ze van dat bewijs?

Waarom accepteren ze toch maar dat de man een keizer is?

Kunnen de kinderen fragmenten in dit hoofdstuk en het volgende hoofdstuk aanwijzen, waarom ze moesten lachen?

Via een vreemd pad vervolgen Kiepertien en Jacobus hun reis.

Het is eigenlijk helemaal geen scheef pad, het is gewoon zo krom als een hoepel.

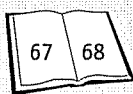
En het pad gaat niet achterom de bergen, het gaat er onderdoor!

En achterstevoren ga je ook niet, je gaat gewoon vooruit. Maar dat pad is zó krom, soms lijkt het net of je tegen de rug aankijkt van degene achter je.

Kunnen de kinderen zich nu een voorstelling maken van dat pad? Wat vinden ze van de beschrijving? Is die leuk om te lezen? Waarom? Zouden er zulke paden bestaan? En zou je er echt op kunnen lopen?

Het pad brengt hen naar de Witkijker, jawel een ver familielid van de Zwartkijker. Hadden de kinderen dat door? En wat vinden ze van de reden die de Witkijker opgeeft: hij rookt ook een pijp zonder rook! (blz. 65)

De Witkijker heeft een bijzondere spiegel, waarin de rimpels van Kiepertien niet meer te zien zijn en de baard van Jacobus weer de kleur van vroeger heeft.

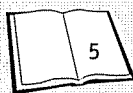

‘Er is geen betere spiegel dan deze hier,’ spreekt de Witkijker tegen, ‘hij laat zien hoe jullie écht zijn, de rest is maar flauwekul, moet je je niks van aantrekken, van rimpels en ontkleurde baarden.’

Vinden de kinderen dit soort zaken verrassend in het boek? Een heel gewone spiegel die toch heel anders is dan eerst gedacht? Is het daarom ook leuk om dit boek te lezen, omdat er zoveel onverwachte dingen in staan?

Zouden ze zelf ook wel zo’n spiegel willen hebben, en wat zouden ze daar dan niet in willen zien van de dingen die ze in een gewone spiegel wel zien?

3b Kennis van genres

‘Ik ben betoverd,’ zegt Kiepert en bedremmeld.
‘Wááát!’ roept z’n moeder geschrokken.

Kiepten en de toverwolk is een fantasieverhaal. Waaraan hebben de kinderen dat als eerste gezien? Heeft de titel hen al op het spoor gebracht, de illustratie op de voorkant, of de tekst achterop het boek?

Op de eerste bladzijde van het verhaal staan bovenstaande regels. Zou het nu nog een realistisch verhaal kunnen zijn, een verhaal dat echt had kunnen gebeuren? Wat denken de kinderen? Of moet je eerst nog verder lezen voor je het zeker weet?

Houden de kinderen van fantasieverhalen? Wat vinden ze daar leuk aan?

3c Praten over illustraties

Wanneer het kind het Boekprofiel heeft ingevuld, neemt u dit erbij. Vond hij/zij de tekeningen van Hanneke Kools goed passen bij het verhaal? Laat de kinderen vertellen waarom zij ‘ja’, ‘weet niet’ of ‘nee’ invulden. Vraag verder wat zij van de illustraties vinden, ook los van het verhaal. Spreekt de tekenstijl hen aan? Laat ze vertellen of de kinderen en situaties op de tekeningen ‘levensecht’ (realistisch) zijn. Zouden het ook foto’s geweest kunnen zijn?

Kunnen ze vertellen hoe de illustrator tekent: veel lijntekeningen, veel ingekleurde vlakken, of een combinatie daarvan.

Vergelijk met de kinderen de tekeningen in dit boek eens met die in een ander boek. Zoek een boek uit waarin de illustrator een heel andere stijl van tekenen heeft. Laat de verschillen in tekenstijl benoemen. Let op zaken als: grote lijnen – details, bijna alleen lijnen – vlakken, realistisch – schetsmatig, sfeer die de tekeningen oproepen.

Bekijk nog eens de tekening op bladzijde 7. Klopt de tekening goed met het beeld dat in de tekst wordt opgeroepen? De tovenaars en de wolken lopen in elkaar over. Hoe doet Hanneke Kools dat?

Op bladzijde 50 en 56 worden de keizer en zijn paard afgebeeld. Laat de kinderen beide illustraties eens met elkaar vergelijken. Hoe kijkt het paard op de illustraties? Wat vin-

den ze van die gezichtsuitdrukking? Maakt de keizer op pagina 50 een heldhaftige indruk? Hoe tekent Hanneke Kools de keizer?

4 Verwerking

Voor verdere verwerking is nog een aantal kopieerbladen opgenomen.

4a is het Boekprofiel.

4b een creatieve tekenopdracht.

4c de brief aan Jan Kuipers, de schrijver van *Kiepert en de toverwolk*.

4d tenslotte, is het titelblad.